

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K.**, bývajúceho v Š., zastúpeného JUDr. Jánom Minárikom, CSc., advokátom v Bratislave, Ipeľská č. 15, proti žalovaným **1/ Z. M.**, bývajúcemu v S., **2/ Š. S.**, ml., bývajúcemu v K., **3/ Z. B.**, bývajúcemu v S., **4/ B. N.**, bývajúcemu v S., **5/ E. K.**, bývajúcemu v S., **6/ F. N.**, bývajúcemu v S., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9 C 272/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniam Krajského súdu v Nitre z 30. augusta 2010 sp. zn. 6 Co 183/2010 a z 31. marca 2011 sp. zn. 8 Co 61/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. augusta 2010 sp. zn. 6 Co 183/2010 **o d m i e t a .**

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. marca 2011 sp. zn. 8 Co 61/2011 **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa podaním doručeným súdu 2. decembra 2009 domáhal, aby súd uložil „povinnosť žalovaným, aby s okamžitou platnosťou upustili od neoprávnených zásahov do osobnostných práv žalobcu a ospravedlnili sa žalujúcemu pred členskou schôdzou P. do 30 dní od doručenia tohto rozsudku“ a „uloženia povinnosti zaplataenia primeraného zadosťučinenia formou nemajetkovej ujmy vo výške 3 000 Eur“.

Okresný súd Nové Zámky uznesením z 13. mája 2010 č.k. 9 C 272/2009-50 podanie žalobcu odmietol s poukazom na ustanovenie § 43 ods. 1,2, § 79 O.s.p. a ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že žalobca ani na základe výzvy súdu neodstránil

vady nejasného podania, z ktorého nie je jasné ktorý konkrétny odporca má upustiť od verejného ohovárania žalobcu ako udavača, nakoľko z návrhu nie je zrejmé, že žalovaní žalobcu kolektívne ohovárali ako udavača a nie je zrejmé, ktorí zo žalovaných sa má ospravedlniť žalobcovi v akej konkrétnej forme, keďže zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je osobne späté s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv dopustila a z návrhu nie je zrejmé ani to, akou mierou jednotliví odporcovia zaviniли nemajetkovú ujmu na dôstojnosti a vážnosti žalobcu.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením z 30. augusta 2010 sp. zn. 6 Co 183/2010 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p., pretože ani v doplnenom podaní žalobca neuviedol konkrétny skutok z ktorého možno zistiť neoprávnený zásah ktorého sa majú účastníci zdržať a žalovaných označil ako členov poľovnickeho združenia, ktorí sa rovnomerne podieľali na zásahu do jeho osobnostných práv.

Potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním (ďalej len „prvé dovolanie“) keď mal za to, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a uvedeným postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že vo svojom návrhu uplatnil ochranu osobnosti voči členom P., podrobne rozviedol neustále urážanie, osočovanie a zhadzovanie jeho dobrého mena v širokom okolí a na verejnosti. Súd vychádzal z účelových tvrdení žalovaných o formálnych náležitostiach návrhu. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uznesením z 21. januára 2011 č.k. 9 C 272/2009-118 Okresný súd Nové Zámky uložil žalobcovi zaplatiť žalovaným náhradu trov konania každému po 160,11 Eur do 3 dní na účet ich právneho zástupcu a to s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 2 O.s.p. a vznikom im trov na právnom zastúpení.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením z 31. marca 2011 sp.zn. 8 Co 61/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p., keď zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že návrh žalobcu nespĺňal náležitosti riadneho návrhu, čím žalobca zavinił, že v konaní nebolo možné pokračovať.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie (ďalej len „druhé dovolanie“) žalobca, namietal, že súd prvého stupňa svojvoľne, jednostranne, tendenčne a v rozpore s platnými právnymi predpismi rozhodol a nariadil mu zaplatiť neprimerané trovy konania bez zistenia celého priebehu konania a odvolací súd bez spoľahlivo zisteného skutočného stavu ako vždy väčšinou potvrdil uznesenie prvostupňového súdu. Navrhol uznesenie odvolacieho aj prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní nevyužili právo vyjadriť sa k podaným dovolaniam žalobcu.

Prvé dovolanie žalobcu smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým odmietol podanie žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.sp.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré týmto opravným prostriedkom možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní

(neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení, preto prípustnosť dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na návrh, prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Žalobca vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

V dovolaní dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci (vada podľa § 241 ods. 2 písm. c/) a (nekonkretizovanú) existenciu vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Za vadný postup súdu, ktorým možno účastníkovi odňať možnosť konať pred súdom sa považuje aj odmietnutie podania, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania (§ 43 ods. 2 O.s.p.), hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky, pretože sa takým rozhodnutím bráni žalobcovi v realizácii procesného práva domáhať sa ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené na súde. V danej veci o takýto prípad nešlo.

Všeobecné náležitosti podania určuje ustanovenie § 42 ods. 3 O.s.p. Pre návrh na začatie konania Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 79 stanovuje ďalšie náležitosti, uvedenie ktorých je nevyhnutne potrebné, aby súd mohol návrh prejednať a vecne (meritórne) o ňom rozhodnúť. Okrem uvedenia mena a bydliska účastníkov prípadne zástupcov, musí návrh na začatie konania obsahovať údaj o štátnom občianstve a ďalej najmä pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov, ktorých sa žalobca dovoľáva, okrem toho musí byť z návrhu zjavné, čoho sa žalobca domáha. Návrh na začatie konania musí obsahovať konkrétny návrh výroku rozhodnutia, obsahujúci rozsah uplatneného nároku. Údaj o tom, čoho sa navrhovateľ domáha (tzv. petit) musí byť presný, určitý a zrozumiteľný. Súd totiž musí presne vedieť, o čom má konať a rozhodnúť, pretože, s výnimkou uvedených v § 153 ods. 2 O.s.p., nesmie účastníkom prisúdiť viac, než to, čoho sa domáhajú, ani účastníkom priznať iné práva a uložiť im iné povinnosti, ako sú navrhované. Presný, určitý a zrozumiteľný petit návrhu nie je vyjadrením iba formálnych náležitostí návrhu, ale je aj nevyhnutným predpokladom toho, aby súdne rozhodnutie bolo (z materiálneho hľadiska) vykonateľné a aby nastali právne účinky, ktoré žalobca podaním návrhu sledoval.

Ak nemá návrh potrebné náležitosti, alebo má iné nedostatky, je povinnosťou súdu poskytnúť žalobcovi potrebné poučenie (§ 5 O.s.p.) a viesť ho k takej formulácii návrhu, ktorá by zodpovedala právnym predpisom a záujmom, o ochranu ktorých žalobca žiada. Neúplnosť návrhu, ako odstrániteľný nedostatok podmienky konania sa súd musí pokúsiť odstrániť v súčinnosti so žalobcom (§ 43 ods. 1 O.s.p.) ešte pred nariadením pojednávania vo veci. Ak sa napriek výzve súdu podanie neopraví alebo nedoplní a v konaní nemožno pre tento nedostatok pokračovať, súd podanie odmietne. O týchto následkoch musí byť účastník poučený (§ 43 ods. 2 O.s.p.).

V prejednávanej veci sa dovolací súd stotožnil so záverom súdov nižších stupňov, že podanie žalobcu bolo neúplné, pre ktorý nedostatok nebolo možné v konaní pokračovať. Z podania žalobcu z 26. novembra 2009 vyplýva, že sa ním domáha voči žalovaným označeným ako „Členovia výboru Poľovníckeho združenia“ uvedenými pod poradovým číslom 1/ až 6/ zaplataenia nemajetkovej ujmy a upustenia od neoprávnených zásahov do jeho osobnostných práv a ospravedlnenia sa, ktoré všeobecne popisuje len vo svojom návrhu, pričom konkrétne navrhnutý petit žaloby je nejasný a teda aj nevykonateľný. Súd prvého stupňa uznesením z 9. januára 2010 (č.l. 34) žalobcu vyzval v zákonnej lehote 10 dní

na odstránenie väd podania a súčasne ho poučil, ako ho treba opraviť a doplniť (upresnením ktorých konkrétnych zásahov sa majú konkrétni žalovaní zdržať, ako konkrétne sa má ten-ktorý žalovaný a za čo ospravedlniť a ako sa im má uložiť povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu). Žalobca na výzvu súdu reagoval podaním z 15. februára 2010, keď svoj petit upresnil takto : „Súd ukladá všetkým obžalovaným rovnomerne aby s okamžitou platnosťou upustili teda zdržali sa od verejného ohovárania navrhovateľa ako udavača voči odporcom a nepravdivými dezinformáciami členskej schôdzy o osobe navrhovateľa. Odporcovia rovnomerne ako celý výbor sa majú ospravedlniť navrhovateľovi pred členskou schôdzou do 30 dní odo dňa doručenia tohto rozsudku. Ďalej sa odporcom ukladá povinnosť zaplata zadostučinenia pre navrhovateľa spoločne a nerozdielne vo výške 3 000 eur“ a podaním 25. apríla 2010 žiadal, aby sa celý výbor spoločne ospravedlnil pred členkou schôdzy a spoločne a nerozdielne zaplatili 3 000 Eur. Uvedené nedostatky žalobca teda neodstránil. Správne preto odvolací súd rozhodol, keď uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí podania potvrdil a takýmto postupom odvolací súd nezačal konanie vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. a neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci je prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý však možno úspešne uplatniť len vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo).

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného, proti uzneseniu odvolacieho súdu ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí podania, podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Druhé dovolanie žalobcu smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o trovách konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v tomto prípade najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovolaním je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, teda také uznesenie, proti ktorému ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. výslovne dovolanie nepripúšťa.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Vady konania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. však dovolateľom namietané neboli a ani dovolacím súdom neboli zistené.

Dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno z § 239 O.s.p. vyvodiť a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie dovolateľa proti uzneseniu ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o trovách konania, podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p., pretože žalovaným v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

